

УДК 159.946.2

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ВИКОНАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ “ФІЗИЧНА АКТИВНІСТЬ, ЗДОРОВИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ - ЗДОРОВ'Я НАЦІЇ”

Охромій Галина, Аніскевич Світлана, Руднев Андрій

ДВНЗ "Український державний хіміко-технологічний університет"

Анотація

У статті розглянуті сучасні тенденції та актуальний рівень загального стану здоров'я населення країни, розглянуто вплив економіко-соціального стану країни на стан показників залученості до спортивної активності населення та рівня стану здоров'я населення в сучасних умовах країни.

Abstract

The article considers the current trends and the actual level of general health status of the state population, considers the impact of the economic and social situation of the state on the indicators of the level of involvement to sports activities and health status of the population in current conditions of the state.

Актуальність дослідження

Відповідно до офіційних статистичних даних загальний стан здоров'я та рівень фізичного розвитку населення, зокрема молоді, як в Україні, так і в інших країнах світу у сучасних умовах із кожним роком стрімко погіршується. [1]

За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я: лише 5% населення України займаються оздоровчої тренуванням (в той час як в Японії та США цей показник становить 80% та 70% відповідно). [2]

Дефіцит рухової активності і стреси в умовах розвитку суспільства є найважливішими причинами негативних змін в стані здоров'я населення, які спостерігаються у всіх економічно розвинених країнах. Гіподинамія і нервові перевантаження не тільки послаблюють опірність організму людини, але і служать причиною важких патологічних явищ. [4]

Проте, не зважаючи на великий внесок у дослідження проблеми сучасного рівню здоров'я населення, лише невелика кількість досліджень пов'язана із впливом економічного стану країни на показники рівню залученості до фізичної активності, фізичного розвитку населення та загального здоров'я нації.

Методи дослідження

При проведенні дослідження нами були використані статистичні показники, для обробки яких були використані методи системного підходу, статистичний метод та метод соціологічного аналізу.

База дослідження

Дослідження проводилось на базі статистичних матеріалів Державної служби статистики України, результати національного дослідження спортивної активності населення України, яке було ініційовано управлінням з питань фізичної культури і спорту. Опитування було проведено Центром соціальних експертиз Інституту соціології НАН України та центру Медичної статистики Міністерства Охорони Здоров'я України. [3, 5, 6, 7]

Результати дослідження

На основі отриманих даних було встановлено, що на рівень фізичного здоров'я населення впливає ряд причин, що призводять до пасивного ставлення до фізичних навантажень та спорту, серед яких основними є соціально-економічні, які визначають

Інтелектуальні інформаційні технології

рівень і якість життя населення (цими причинами є нестача коштів, відсутність вільного часу та ін.).

Поряд з цим існує цілий ряд факторів, пов'язаних з недостатньо ефективною роботою системи фізичного виховання і спорту: висока вартість послуг у спортивних центрах, недостатня кількість спортивних комплексів та ін.(Табл.1)

Таблиця 1 – Причини пасивного ставлення до спорту.

№	Причини пасивного ставлення до спорту	жінки, %	чоловіки, %	загалом, %
1.	Ціна послуг спортивних комплексів	82	80	81
2.	Нестача коштів	78	78	78
3.	Відсутність вільного часу	74	79	77
4.	Рівень фізичної культури	72	76	74
5.	Стан здоров'я	70	67	68,5
6.	Низький рівень добробуту спортивних комплексів	68	69	68,5
7.	Недостатня кількість спортивних комплексів	64	64	64
8.	Відсутність стимулів	60	62	61

Висновки та рекомендації

Основними причинами пасивного ставлення до спортивних занять є економічні причини. У кризових умовах гострої нестачі грошових коштів люди не схильні витратити їх на відвідування спортивних закладів для підтримання стану свого здоров'я.

Друге місце займають причини, пов'язані із нестачею вільного часу на зайняття спортом, що зумовлені, насамперед, ростом так званого "темпу життя". На наш погляд, ці дані говорять про проблему ціннісних орієнтацій сучасної людини. На тлі зростання значущості освіти, кар'єри, матеріального успіху поступово слабшають цінності здорового способу життя та спорту.

На третьому місці можна відзначити проблеми, пов'язані із низьким рівнем індивідуальної фізичної культури людини, здоров'ям населення і частими захворюваннями. Роль спорту в процесі зміцнення здоров'я людини на сучасному етапі є недооціненою, внаслідок практичної відсутності поняття про значимість спорту і здорового способу життя.

Проблеми низького рівня благоустрою спортивних комплексів в сучасних умовах повсюдного прагнення до комфортності та економії часу зумовлюють ще одну ланку причин пасивного ставлення до спортивної сфери життя людини.

Розпорядженням від 9 грудня 2015 року № 1320-р. Кабінет Міністрів затвердив Концепцію Державної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на період до 2020 року. [8]

Фінансування планується здійснювати за рахунок коштів держбюджету, інвестицій та інших джерел.

Міністерство молоді та спорту визначено державним замовником цієї програми.

У документі наголошується, що для подальшого розвитку фізкультури і спорту в Україні найоптимальніший варіант - об'єднання зусиль органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, інститутів громадянського суспільства для проведення реформи.

Для цього пропонується визначити як основу європейську модель реформування і побудови взаємин між органами державної влади та громадськими організаціями фізкультурно-спортивної спрямованості, підвищити рівень публічності та прозорості діяльності Мінспорту, автономності спортивних федерацій. [8]

Для реалізації державної програми вважаємо необхідним проведення:

- заходів, спрямованих на залучення населення до спортивної активності і відведення фізичній культурі провідної ролі;
- агітаційної політики здорового способу життя, популяризація усіх видів фізичної активності серед населення;
- інформаційних заходів щодо впливу шкідливих звичок на здоров'я людини;
- заходів серед населення з метою впливу та допомоги людям у відмові від шкідливих звичок;
- поліпшення стану забезпечення сфери фізичної культури та спорту;
- забезпечення розвитку стану спорту для осіб із обмеженими можливостями;
- створення сприятливих умов для існування та розвитку спортивних клубів, спортивних кружків у всіх типах навчальних закладів та фінансова державна підтримка;
- розбудова спеціалізованих спортивних майданчиків у місцях масового відпочинку та місцях проживання;
- створення та покращення існуючої інфраструктури велоспорту, розмітка нових велодоріжок, підтримка у створенні та наданні населенню послуг прокату велотранспорту, розбудова велопарковок біля громадських місць та місць масового відпочинку;
- відведення та підтримання належного стану доріжок, призначених для занять біговим спортом;
- використання сучасних методів залучення та заохочення молоді до регулярних занять фізичною культурою, таких як, наприклад, створення мобільних додатків-трекерів, розробка доступних для всіх верств населення смарт-годинників із вбудованими засобами фітнес-трекінгу.
- використання сучасних методів та засобів донесення інформації, таких як інтернет-платформи, соціальні мережі та ін. для залучення молоді до участі у спортивних заходах, відвідуванні спортивних закладів, проведення організації спортивно-оздоровчих програм та заохоченні молоді до безпосередньої участі у процесі.

Список використаних джерел:

1. Весельський В.Л. Закономірності змін стану здоров'я населення України / В.Л. Весельський // Україна. Здоров'я нації. – 2007. – № 2. – С. 16–20.
2. Coordinated monitoring of participation in Sport in Europe. – London: UK Sport. – 65 – р.10.
3. Результати опитування українців щодо стану здоров'я. Rating Group Ukraine. – 2017. – Режим доступу: http://ratinggroup.ua/research/ukraine/zdorove_ukraincev.html.
4. Factors determining physical activity of Ukrainian. – 2016. – Режим доступу: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/25292139>.
5. Центр медичної статистики МОЗ України. – Режим доступу: <http://moz.gov.ua/statistika>.
6. Державна служба статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
7. Центр соціальних експертиз Інституту соціології НАН України. – 2017. – Режим доступу: <http://i-soc.com.ua/ua/edition/>.
8. Розпорядження від 9 грудня 2015 року № 1320-р. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KR151320.html.